

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12 и 87/13), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
ТЕТАНУС

Член 1

Со ова упатство се пропишува третман при тетанус.

Член 2

Начинот на третман на тетанус е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на третманот при тетанус по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на третманот, при што од страна на докторот тоа соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-8875/2
30 ноември 2013 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ТЕТАНУС

МЗД Упатство
8.4.2009

- Основи податоци
- Дефиниција
- Симптоми
- Дијагноза
- Терапија
- Превенција
- Поврзани извори

ЦЕЛИ

- Превенција со вакцинација и обработка на контаминирана рана
- Рана дијагноза на болеста кај невакцинирани пациенти

ДЕФИНИЦИЈА

- Тетанус е тешка системска инфекција на невакцинирани лица, предизвикана од *Clostridium tetani*, која може да се најде во високи концентрации во почвата и нормалната цревна флора.

СИМПТОМИ

- Прво, се јавува локална инфекција на раната каде бактериите се размножуваат и продуцираат токсин.
- По поминати неколку дена или недели, генерализираната системска инфекција со мускулни спазми најчесто започнува со мастикаторните мускули (тризмус).
- Локален тетанус се состои од мускулна ригидност и болни грчеви во околината на раната.
- И покрај лекувањето во интензивна нега, морталитетот е висок.

ДИЈАГНОЗА

- Дијагнозата се поставува врз основа на клиничката слика и на историјата на болеста. Корисноста на боењето по Грам на аспиратот и културата се ограничени.

ТЕРАПИЈА

- Неопходно е обезбедување на проодност на дишните патишта, супортивна терапија со антиконвулзивни лекови и седација во најголем број случаи налагаат потреба од лекување на болните во интензивна нега.
- Обработката на раната и давањето на хуман антитетанусен имуноглобулин се темели на лекувањето.
- Метронидазолот аплициран интравенозно или даден орално е антибиотик на избор. Дозата за возрасни е 500mg на 8 часа, за деца 30mg/kg/ден поделен во три дози. Пеницилин Г е алтернатива.
- Активна имунизација е индицирана во текот на периодот на реконвалесценција.

ПРЕВЕНЦИЈА

- Во развиените земји универзалната вакцинација е ефективна, додека бустер доза се аплицира на секои десет години.
 - Се дава Ди-те вакцина која овозможува заштита и од дифтерија.
- Превенција кога се третира нечиста рана.
 - Бустер вакцинација
 - Бустер доза се дава ако има поминато 10 години од претходната вакцинација. Кога раната е голема и загадена, бустер доза се дава по поминати 5 години.
 - Пациент кој не ја примил примарната серија на вакцини, се вакцинира и му се дава тетанусен имуноглобулин.
 - Честите вакцинации ја зголемуваат можноста од локални реакции.

ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

- Cochrane-ови прегледи
- Интернет извори

Автори:

Janne Mikkola

Article ID: ebm00029 (001.024)

© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

ТЕТАНУС – ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

Поврзани извори

19.12.2008

- Cochrane-ови прегледи
- Интернет извори

Cochrane-ови прегледи

- Во третманот на тетанус користењето само на диазепам можеби е поефикасно, отколку комбинација на фенобарбитон и клоропромазин, но доказите се премногу слаби за да ги поддржат промените во сегашната клиничка практика (ннд- **C**).
- Бремените жени кога се вакцинираат против тетанус ја намалуваат инциденцата од тетанус кај новородени бебиња, но можните негативни ефекти не се оценети (ннд- **B**).
- Се чини дека интравенозен витамин Ц ја намалува стапката на смртност кај пациенти со тетанус, но резултатите се базирани на единечни лошо квалитетни контролирани студии. Не постои евалуација на витамин Ц за превенција против тетанус (ннд- **D**).

Интернет извори

- Dire D. Tetanus. eMedicine

Автори:

Тимот за МЗД упатства

Article ID: rel00011 (001.024)

© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 8.4.2009, www.ebm-guidelines.com**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на 5 години.**
3. **Предвидено е следно ажурирање до мај 2014 година.**